

Европейска конвенция за ландшафта

Преамбюл

Страните-членки на Съвета на Европа, подписали настоящия документ,

Вземайки предвид, че целта на Съвета на Европа е да постигне по-силно единение сред своите членове за опазване и осъществяване на общите идеали и принципи и че тази цел конкретно се следва чрез споразумения в икономическата и социалната сфера;

Бидейки загрижени да постигнат устойчиво развитие, основано на баланс и хармония между социални нужди, икономическа дейност и околна среда;

Отбелязвайки, че ландшафтът има важна роля сред обществения интерес в културната, екологичната и социалната сфера, и представлява благоприятстващ икономическата дейност ресурс, чиято защита, управление и планиране може да допринесе за създаването на трудова заетост;

Съзнавайки, че ландшафтът способства за формирането на местните култури и че той е основен компонент на европейското природно и културно наследство, допринасящ за човешкото благоденствие и консолидиране на европейската идентичност;

Приемайки, че ландшафтът е значима част от качеството на живот на всички хора: живеещи в градски и селски райони, в западнали и благоденстващи райони, в райони с призната изключителна красота и обикновени такива;

Отбелязвайки, че развитието в земеделието, горското стопанство, индустрията, добива на минерали, регионалното и градско планиране, транспорта, инфраструктурата, туризма и отдиха, както и най-общо промените в световната икономика, в много случаи ускоряват трансформацията на ландшафта;

Желаейки да откликнат на общественото желание за висококачествен ландшафт и да играят активна роля в развитието на ландшафта;

Вярвайки, че ландшафтът е ключов елемент от индивидуалното и обществено благоденствие и че неговото опазване, управление и планиране налагат права и отговорности за всеки;

Съблюдавайки съществуващите законови текстове на международно ниво в областта на защитата и управлението на природното и културно наследство, регионалното и пространствено планиране, местното самоуправление и трансграничното сътрудничество и конкретно: Конвенцията за опазване на европейското природно богатство и естествена среда (Берн, 19.09.1979); Конвенцията за защита на архитектурното наследство на Европа (Гранада, 03.10.1985); Европейската конвенция за защита на археологичното наследство (с допълнения) (Валета, 16.01.1992); Европейската рамкова конвенция за трансграничното сътрудничество между териториалните общности и власти (Мадрид, 21.05.1980) и нейните допълни-

телни протоколи; Европейската харта за местно самоуправление (Страсбург, 15.10.1985); Конвенцията за биологичното разнообразие (Рио, 05.06.1992); Конвенцията за защита на световното културно и природно наследство (Париж, 16.11.1972); и Конвенцията за достъпа до информация, участие на обществеността във вземането на решения и достъпа до правосъдието по проблеми на околната среда (Архус, 25.06.1998);

Отчитайки, че качеството и разнообразието на европейския ландшафт представляват общ ресурс и че сътрудничеството за неговата защита, управление и планиране има важно значение;

В стремежа си да предоставят един нов инструмент, посветен изключително на защитата, управлението и планирането на целия ландшафт в Европа,

Се договориха както следва:

ГЛАВА ПЪРВА - ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Член 1 - Определения

За целите на Конвенцията:

- а. "Ландшафт" означава територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и /или човешки фактори.
- б. "Политика за ландшафта" означава изразяване от страна на компетентните публични власти на общи принципи, стратегии и указания, които позволяват приемането на конкретни мерки, насочени към опазването, управлението и планирането на ландшафта;
- в. "Конкретно качество на ландшафта" означава, за определен ландшафт компетентните обществени органи да се съобразяват с желанието на обществото относно характерните черти на заобикалящия го ландшафт
- г. "Опазване на ландшафта" означава действия за запазване и поддържане на важни или характерни черти на ландшафта, доказани чрез стойността му като наследство, определена от природната конфигурация и/или от човешка дейност;
- д. "Управление на ландшафта" означава действие, с оглед на устойчиво развитие, за гарантиране постоянната грижа за ландшафта, така че бъдат насочвани и балансирани промените, предизвиквани от социалните, икономически и на околната среда процеси;
- е. "Планиране на ландшафта" означава решителни действия, с оглед бъдещо подобряване, възстановяване или създаване на ландшафта.

Член 2 - Обхват

С оглед разпоредбите в Член 15, настоящата Конвенция се прилага за цялата територия на подписалите я страни и касае природните, селските, градските и крайградските територии. Тя включва земи, вътрешни териториални води и открити морски площи. Тя засяга ландшафти, които могат да бъдат считани за изключителни, както и обикновени и нарушени ландшафти.

Член 3 - Цели

Целите на настоящата Конвенция са да подкрепи и популяризира опазването, управлението и планирането на ландшафта и да организира европейско сътрудничество по въпросите на ландшафта.

ГЛАВА ВТОРА – НАЦИОНАЛНИ МЕРКИ

Член 4 - Разпределение на отговорностите

Всяка от подписалите страни се задължава да прилага настоящата Конвенция, в частност Член 5 и Член 6, съобразно собственото си разделение на властите, в съответствие със своите конституционни принципи и административна уредба, спазвайки принципа на субсидиарност и съблюдавайки Европейската харта за местно самоуправление. Без да се подценяват разпоредбите на настоящата Конвенция, всяка страна–членка следва да хармонизира приложението на Конвенцията със собствената си политика.

Член 5 - Общи мерки

Всяка страна се задължава:

- а. законово да определи ландшафта като съществен компонент от жизнената среда на хората, израз на разнообразието на споделяното от тях културно и природно наследство и основа за тяхната идентичност;
- б. да установи и да прилага политики за ландшафта, целящи неговото опазване, управление и планиране посредством възприемането на специфични мерки, посочени в Член 6;
- в. да установи процедури за участието на широката общественост, местните и регионални власти и други заинтересовани страни в дефинирането и прилагането на политиката по отношение на ландшафта, упомената в горестоящата точка Б;
- г. да интегрира ландшафта в своята регионална политика, политика за градско планиране, културна, екологична, селскостопанска, социална и икономическа политика, както и във всякакъв друг вид политика, която пряко или косвено засяга ландшафта.

Член 6 – Специфични мерки

А. Популяризиране

Всяка страна се ангажира да повиши сред гражданското общество, частните организации и публичните власти разбирането за важността на ландшафтите, тяхната роля и промените в тях.

Б. Обучение и квалификация

Всяка страна се задължава да съдейства за:

- а. обучението на специалисти по оценка и работа с ландшафта;
- б. мултидисциплинарни квалификационни програми по политика, опазване, управление и планиране на ландшафта за професионалисти от частния и публичния сектор и за съответните асоциации;

- в. училищни и университетски курсове, които в рамките на съответните предмети третират ценностите, свързани с ландшафта, и въпросите по неговата защита, управление и планиране.

В. Идентифициране и оценка

1. С активното участие на заинтересованите страни, както постановява Член 5в, и с оглед усъвършенстването на познанията за своя ландшафт всяка Страна се задължава:
 - а.
 - i) да идентифицира ландшафтите на своя територия;
 - ii) да анализира техните характеристики, както и силите и въздействията, които ги трансформират;
 - iii) да регистрира промените;
 - б. да направи преценка на така идентифицираните ландшафти, вземайки под внимание специфичните ценности, които заинтересованите страни и населението им придават.
2. Процедурите по идентификация и оценка трябва да бъдат ръководени от обмен на опит и методологии, организиран между страните на европейско ниво, както следва от Член 8.

Г. Конкретни качества на ландшафта.

Всяка страна се задължава да определи конкретните качества на ландшафта за вече идентифицираните и оценени ландшафти, след обществена дискусия в съответствие с Член 5в.

Д. Приложение

За да приложи в действие политиките за ландшафта, всяка страна се задължава да приеме инструменти, целящи опазване, управление и/или планиране на ландшафта.

ГЛАВА ТРЕТА - ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 7 - Международни политики и програми

Страните се задължават да си сътрудничат в съблюдаването на ландшафтните измерения в международни политики и програми, както и да препоръчват, където е уместно, включването в тях на съображения, свързани с ландшафта.

Член 8 - Взаимопомощ и обмен на информация

Страните се задължават да си сътрудничат за подобряване ефективността на мерките, предприети съгласно други членове на настоящата Конвенция, и по-специално:

- а. да си предоставят взаимно техническо и научно съдействие по въпросите на ландшафта чрез натрупване и обмен на опит и резултати от изследователски проекти;
- б. да съдействат за обмена на специалисти по ландшафт и по-специално за целите на обучението и информацията;

- в. да си обменят информация по всички въпроси, третиращи в разпоредбите на Конвенцията.

Член 9 - Трансграничен ландшафт

Страните трябва да насърчават трансграничното сътрудничество на местно и регионално ниво и там, където е необходимо, да подготвят и изпълняват съвместни програми за ландшафта.

Член 10 - Мониторинг върху прилагането на Конвенцията

1. Съществуващите компетентни Комитети от експерти, създадени съгласно Член 17 от Статута на Съвета на Европа се определят от Комитета на министрите на Съвета на Европа като отговорни за мониторинга по прилагането на Конвенцията.
2. След всяко заседание на Комитетите от експерти, Генералният секретар на Съвета на Европа предава на Комитета на министрите доклад за извършената работа и за функционирането на Конвенцията.
3. Комитетите от експерти предлагат на Комитета на министрите критериите и правилника за връчване на Наградата за ландшафт на Съвета Европа.

Член 11 - Награда за ландшафт на Съвета на Европа

1. Наградата за ландшафт на Съвета на Европа е отличие, което може да се присъжда на местни и регионални власти и техни асоциации, които, бидейки част от политика за ландшафта на някоя от страните-членки на тази Конвенция, са предприели мерки за опазване, управление и/или планиране на своя ландшафт, които са постигнали доказан дълготраен ефект и по този начин могат да служат за пример на други териториални власти в Европа. Това отличие може да се присъжда и на неправителствени организации, които имат забележителен принос в опазването, управлението или планирането на ландшафта.
2. Кандидатурите за Наградата за ландшафт на Съвета на Европа се подават от страните-членки до Комитетите от експерти, упоменати в Член 10. Трансгранични местни и регионални власти и сдружения на заинтересовани местни и регионални власти могат да кандидатстват при условие, че управляват съвместно въпросния ландшафт.
3. По предложение на Комитетите от експерти, посочени в Член 10, Комитетът на министрите определя и публикува критериите за присъждане на Наградата за ландшафт на Съвета на Европа, приема съответните правила и присъжда наградата.
4. Наградата за ландшафт на Съвета на Европа се присъжда, за да насърчи отличените в усилията им за осигуряване на устойчиво опазване, управление и/или планиране на съответните ландшафтни райони.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА - ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ КЛАУЗИ

Член 12 - Взаимодействие с други инструменти

Разпоредбите на настоящата Конвенция не оцетяват по-строгите разпоредби, касаещи опазването, управлението и планирането на ландшафта, съдържащи се в други съществуващи или бъдещи национални или международни инструменти.

Член 13 - Подписване, ратифициране и влизане в сила

1. Настоящата Конвенция е открита за подпис от страните членки на Съвета на Европа. Тя подлежи на ратификация, приемане или одобряване. Инструментите за ратифициране, приемане или одобряване трябва да се депозират при Генералния секретар на Съвета на Европа.
2. Конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца, след датата на която има десет страни членки на Съвета на Европа, изразили съгласие да се обвържат с Конвенцията в съответствие с разпоредбите на предходния параграф.
3. По отношение на всяка подписала страна, която изрази желание да се обвърже с нея, Конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на срок от три месеца след датата на депозиране на инструмента на ратификация, приемане и одобрение.

Член 14 - Присъединяване

1. След влизането в сила на настоящата Конвенция, Комитетът на министрите на Съвета на Европа може да покани Европейската общност и всяка европейска страна, която не е членка на Съвета на Европа, да се присъединят към Конвенцията чрез решение взето с мнозинство, както постановява Член 20 от Статута на Съвета на Европа, с единодушно гласуване на страните-членки които имат право да заседават в Комитета на министрите.
2. По отношение на която и да е присъединяваща се страна или в случая на Европейската общност, настоящата Конвенция влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на депозиране на инструмента за присъединяване при Генералния секретар на Съвета на Европа.

Член 15 - Териториално приложение

1. Всяка страна или Европейската общност може по времето на подписване или при депозирането на своите инструменти на ратификация, приемане, одобрение или присъединяване да уточни територията или териториите, за които Конвенцията ще се прилага.
2. Всяка страна-членка може на по-късна дата и чрез декларация, отправена към Генералния секретар на Съвета на Европа, да разшири приложението на настоящата Конвенция за друга територия, посочена в декларацията. Конвенцията влиза в сила за такава територия на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на получаване декларацията от Генералния секретар.
3. Всяка декларация, направена в съответствие с предходните два параграфа, по отношение на всяка територия, спомената в такава декларация може да бъде оттеглена чрез нотификация, отправена до Генералния секретар на Съвета на Европа. Подобно оттегляне става валидно на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на получаване на нотата от Генералния секретар.

Член 16 - Денонсиране

1. Всяка страна-членка може по всяко време да денонсира настоящата Конвенция посредством нотификация, отправена до Генералния секретар на Съвета на Европа.
2. Такова денонсиране ще влезе в сила на първия ден от месеца, който следва след изтичане на период от три месеца от датата на приемане на нотификацията от Генералния секретар.

Член 17 - Поправки и промени

1. Всяка страна–членка или Комитетите от експерти, упоменати в Член 10, могат да предлагат поправки в Конвенцията.
2. Всяко предложение за поправка се отправя до вниманието на Генералния секретар на Съвета на Европа, който го представя на страните членки на Съвета на Европа, на другите страни–членки и на всяка Европейска страна, която не е членка на Съвета на Европа, но която е била поканена да се присъедини към тази Конвенция в съответствие с Член 14.
3. Упоменатите в Член 10 Комитети от експерти разглеждат всяко предложение за промяна и представят текста, приет с мнозинство от три четвърти от представителите на страните–членки за приемане от Комитета на министрите. Текстът на предложението за промени ще бъде предаден за приемане от страните–членки, след като се приеме от Комитета на министрите с мнозинство, указаното в Член 20 от Статута на Съвета на Европа и с единодушно гласуване на страните членки, които имат право да заседават в Комитета на министрите.
4. Всяка промяна влиза в сила по отношение на приелите я страни–членки на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата, на която три държави членки на Съвета на Европа уведомят Генералния секретар за това, че са приели промяната. За всяка страна–членка, която в последствие приеме промяната, тя влиза в сила на първия ден от месеца, следващ период от три месеца след датата, на която съответната страна–членка е уведомила Генералния секретар за решението си за прием.

Член 18 - Уведомяване

Генералният секретар на Съвета на Европа уведомява страните членки на Съвета на Европа, всяка друга страна или Европейската общност, за:

- а. всяко подписване;
- б. депозирането на всеки инструмент за ратификация, приемане, одобрение или присъединяване;
- в. всяка дата на влизане в сила на настоящата Конвенция в съответствие с Член 13, Член 14 и Член 15;
- г. всяка декларация, създадена според Член 15;
- д. всяко отхвърляне по Член 16;
- е. всяко предложение за промяна, всяка промяна, приета вследствие на Член 17, и датата, на която влиза в сила;
- ж. всеки друг акт, нота, информация или комуникация свързана с настоящата Конвенция.

В уверение на което долуподписаните, надлежно упълномощени за това, подписаха тази Конвенция.

Конвенцията е открита за подписване във Флоренция на 20 октомври 2000 г., с английски и френски текст, еднакво автентични, като едно копие от всеки е депозиран в архивите на Съвета на Европа. Генералният секретар на Съвета на Европа ще връчи официални копия от документа на всяка страна членка на Съвета на Европа, всяка друга страна или Европейската общност, поканени да се присъединят към настоящата Конвенция.